

منوچهر شاهسورای دبیر «فیلم فجر ۴۳» شد

تفکیک بدون تحقیق

ظهر روز پنجشنبه بود که رئیس جدید سازمان سینمایی پس از آن‌که خود جانشین محمد خزاعی شد، طی حکمی منوچهر شاهسورای را به عنوان دبیر چهل‌وسومین جشنواره فیلم فجر منصوب کرد تا جانشین خزاعی که از چند ماه پیش دبیرخانه این جشنواره را مدیریت می‌کرد، شود.

در این حکم رانند فریدزاده، رئیس سازمان سینمایی، منوچهر شاهسورای را به عنوان دبیر چهل‌وسومین جشنواره فیلم فجر منصوب کرد و در حکم او آورده است: «امید است با بهره‌گیری از همکاری و هم‌فکری اهالی فرهیخته سینما، تمامی صنوف سینمایی و تجار با ارزشمند گذشته و در راستای سیاست‌های کلان دولت چهاردهم در حوزه فرهنگ، برای تحقق وفاق ملی،

در برگزاری جشنواره موفق باشید.»

شاهسورای که از تهیه‌کنندگان باسابقه سینماست که فیلم‌هایی از جمله، «مزار شریف»، «ماه و خورشید» و سریال‌های مختلفی هم چون «در پناه تو»، «جستجوگران» و «سلام آقای مدیر» را در کارنامه دارد در زمینه مدیریت نیز سابقه زیادی دارد. او در سال ۱۳۷۷ به همراه احمدرضا درویش، تقی علیقلی‌زاده و محمود بهمن‌پور، مؤسسه فرهنگ تماشا را تأسیس کرد و سال‌ها به عنوان مدیرعامل خانه سینما، قائم‌مقام خانه سینما، عضو شورای اتحادیه تهیه‌کنندگان و توزیع‌کنندگان فیلم ایران، رئیس شورای مرکزی اتحادیه، رئیس شورای صنفی نمایش و نماینده خانه سینما در شورای صدور پروانه ساخت هم حضور داشته که این سابقه می‌تواند نوید برپایی جشنواره‌ای باشکوه در دوره چهل‌وسوم را بدهد.

رفت وبرگشت بدون توضیح

اما موضوعی که در ادامه این حکم و همراه با اعلام دبیر جشنواره از سوی رئیس سازمان سینمایی مطرح شد حتی معرفی دبیر این جشنواره را هم به حاشیه راند؛ زیرا همراه با اعلام خبر دبیری فریدزاده به تفکیک بخش ملی از بخش بین‌الملل اشاره داشته: «شایان ذکر این‌که نظر به اهمیت و نقش ویژه سینما در پیشبرد دیپلماسی فرهنگی و عمومی جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور و حضور جشنواره بین‌المللی فیلم فجر در میان ۱۴ جشنواره برتر رقابتی عضو اتحادیه بین‌المللی انجمن تهیه‌کنندگان فیلم، بخش بین‌الملل این رویداد به صورت جداگانه در زمان مورد توافق با اتحادیه میزبور برگزار خواهد شد.

بدون شک این تفکیک به یک‌باره صورت گرفته و هنوز برای اهالی سینما مشخص نشده چرا یک دهه پیش بخش بین‌الملل از جشنواره فجر جداشد و دوباره در سه سال اخیر با جشنواره فجر ادغام شده است.

نبود شناخت از ظرفیت‌های سینمایی کشور، نبود زیرساخت‌های برپایی یک جشنواره مستقل سینمایی بین‌المللی، کم‌توجهی به موضوع راهبردی فیلمسازی مشترک با کشورهای ایران فرهنگی و همسایگان، نبود سازوکار برای صدور گفتمان انقلاب و مقاومت با آثار سینمایی و... ازجمله موضوعاتی است که باید در تحلیل جداسازی بخش ملی و بین‌المللی در گفت‌وگو با کارشناسان، سینماگران و اهالی رسانه مورد بررسی قرار گیرد و با مرور گذشته این رویدادهای سینمایی، بهترین تصمیم گرفته شود تا از هدررفتن بودجه جلوگیری شود. آنچه که در این جداسازی عیان است رویکردهای سیاسی به برپایی این جشنواره سینمایی بوده زیرا با نگاهی سیاسی، بخش بین‌الملل و ملی جدا شد و با همین نگاه سیاسی دوباره ادغام شدند و باز هم با این نگاه سیاسی قرار است از هم تفکیک شوند.

تأکید رهبر معظم انقلاب بر ساخت فیلم از مفاخر تاریخ

بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار دست‌اندرکاران برگزاری همایش بین‌المللی جنبان «جعفرین ایطالب» در قم منتشر شد. بیاناتی که در بخشی از آن معظم‌له بر توسعه و ترویج زندگی مفاخر تاریخی از سوی دستگاه‌های فرهنگی و هنری تأکید داشتند. حضرت آیت‌ا... خامنه‌ای در آن دیدار، ابعاد زندگی آن شخصیت برجسته و کمترشناخته‌شده را حاوی درس‌های تاریخی، تبلیغی، اجتماعی و معارفی دانستند و در مورد ساخت

فیلم گفتند: دوستان دفتر مادر ساخت فیلم اینجا حضور دارند تا بگویند به مسئولان صداوسیما؛ هم در مورد جنبان حمزه، هم در مورد جنبان جعفر، اینها دنبال موضوع می‌گردند؛ به قول خودشان دنبال سوزه می‌گردند، کدام موضوع بهتر از اینها؟... اینها مفاخر تاریخی‌اند، واقعیت هم دارند، وجود هم دارند، مثل جومونگ خیالی هم نیستند، اما مثل جومونگ جنگ کردند، مبارزه کردند، مبارزه سیاسی کردند، مبارزه نظامی کردند، حضور داشتند، بعد هم

محکمه سینمایی در حد ژورنالیسم زرد

اگرچه هدف فیلم «استاد» بررسی یک آسیب اجتماعی است اما بیشتر محکمه‌ای شد که در سطح اخبار زرد رسانه‌ها با موضوع برخورد کرده است

امیرحسین غدیری گروه فرهنگ و هنر

در سینمای ایران همیشه دو ژانر طرفدارهای خودش را دارد و فرقی ندارد حال جامعه چگونه است و همیشه باید جدول اکران پر باشد؛ از کمدی‌های رنگارنگ و درام‌های سیاه و سفید، یکی از درام‌های جدول اکران فیلم «استاد» است؛ اثری که گرچه یک فیلم‌اولی کارگردانی آن را برعهده دارد اما چه در جلوی دوربین و چه پشت دوربین آسامی آشنایی در کنار این فیلم قرار دارند. استاد در عوامل تولید خود بهروز افخمی را به عنوان تهیه‌کننده و محمدحسین مهدویان را به عنوان مشاور کارگردان در کنار خود دارد. همچنین حسن معجونی با قبول نقش اول این فیلم توانسته نگاه‌ها را به آن جلب کند. در کنار این افراد موضوع حساسیت برانگیز فیلم هم عاملی است تا بتواند این اثر را به مقصدی برای مخاطبان سینما تبدیل کند. اما وقتی به میزان فروش فیلم نگاهی می‌اندازیم رقمی کمتر از یک میلیارد تومان در ۳۰ روز واقعیت چیز دیگری می‌گوید و با توجه به میزان فروش فیلم، این سؤال پیش می‌آید که چه عواملی باعث شده تا با فیلم ضعیفی روبه‌رو باشیم؟

دمل چرکین سرباز

موضوع تجاوز و تعرض یکی از مسائل حساس در سینما به حساب می‌آید که هر کارگردانی به خود نمی‌بیند سراغ چنین موضوعی برود. حساسیت این موضوع در سینمای ایران به مراتب بیشتر از دیگر کشورهای دنیاست اما با این‌حال تا به امروز کارگردان‌های مختلفی به وجوه مختلف تجاوز در سینما پرداخته‌اند. فیلم‌هایی مثل خانه دختر، علفزار و... که معمولاً آثاری بودند که اطراف‌شان حواشی مختلفی شکل گرفته بود. حالا بعد از چند سال دوباره فیلمی با موضوع تعرض ساخته شده؛ فیلمی که با توجه به سال ساخت و دیگر عناصر درون فیلم، به نظر می‌آید که برآمده از فضای متشنج سینمای ایران بعد از جنبش من هم... (Me Too) در هالیوود است.

واضح است که سیدعماد حسینی به عنوان یک کارگردان فیلم‌اولی موضوع حساسی را انتخاب کرده؛ موضوعی که ظرفیت دارد تا به فیلمی تبدیل شود که بحث درباره آن زیاد باشد. اما وقتی به فروش و واکنش‌ها به فیلم را بررسی کنیم ظاهرا

برش

در حد هشتگ‌ها

فیلم استاد؛ جنبش «من هم» (#MeToo) را که در اکتبر ۲۰۱۷ در آمریکا به‌طور گسترده‌ای در رسانه‌های اجتماعی منتشر و به یک پدیده جهانی تبدیل شد به عنوان موضوع خود انتخاب کرده است. سه سال بعد از این ماجرا در سال ۱۳۹۹ شمسی، براسخته‌ای از این جنبش در ایران در شبکه اجتماعی پرزنگ شد. در این اتفاق شخصیت‌های هنری، فرهنگی و ورزشی با اتهامات متعددی روبه‌رو شدند که قریب به اتفاق آنها صرفاً جنجال‌هایی بیشتر با نیت سیاسی و حذفی در شبکه‌های اجتماعی به دنبال داشتند. با وجود آن‌که این موضوع به‌صورت گسترده در فضای رسانه‌ای کشور منتشر شد و تحلیل‌های مختلفی را در پی داشت اما فیلم استاد نتوانسته فراتر از این تحلیل‌های رسانه‌ای برود و حتی گاهی از آنها نیز عقب‌تر است.

از پرونده‌هایی که اخیرا حکم آن در دیوان عالی کشور نیز تایید شده مربوط به کارگردانی است که در سال ۱۴۰۱ متهم به آزار و اذیت دختران شده بود. پرونده‌هایی از این دست نشان می‌دهند که چنین موضوعی با همه قدرتی که دارد اما همچنان مانند زخمی قدیمی است که هر چند مدت خراشیده و خون از آن جاری می‌شود.

فیلم استاد غیر از موضوعش در شیوه ارائه خودش هم به‌گونه‌ای عمل کرده که آن دسته از مخاطبانی که جذب مضمون این اثر شده‌اند نیز نمی‌توانند راضی از سالن سینما خارج شوند. گرچه حسینی، پیرنگ تعرض یک استاد دانشگاه به یک دانشجوی دختر را برای فیلم خود برگزیده اما باید گفت که این پیرنگ به تنهایی ظرفیت یک فیلم بلند سینمایی را ندارد. اگر این فیلم در قالبی غیر از فیلم بلند تولید می‌شد بی‌شک با اثری به مراتب درخشان‌تر از چیزی که الان شاهد هستیم، روبه‌رو بودیم. در واقع فیلم استاد یک

خمیازه‌های فیلم با تانتر؟

علاوه بر این، عامل دیگری که باعث شده تا این فیلم بیشتر از نگاه‌های خیره حاکی از کنجکاوی خمیازه‌هایی از روی کسلی را از مخاطب دریافت کند، لوکیشن محدودی است که فیلم در آن روایت می‌شود. فیلم استاد که یکی از فیلم‌های کام‌بودجه سینمای ایران شناخته می‌شود، تنها یک لوکیشن دارد و از این جهت با یک فیلم آپارتمانی طرف هستیم. این تک‌لوکیشن بودن باعث شده تا فیلم استاد بیشتر از آن‌که به یک فیلم سینمایی نزدیک باشد به مدیوم تئاتر نزدیک شود؛ مدیومی که شاید امروزه سلیقه طیف وسیعی از مخاطب عام سینما نباشد. اما این نکته به معنای بد بودن لوکیشنی که حسینی انتخاب کرده، نیست بلکه لوکیشن فیلم که یک خانه تاریخی بازسازی شده توسط کاراکتر استاد است، کاملاً در جهت شخصیت‌پردازی شخصیت ادریس (حسن معجونی) عمل می‌کند. در واقع همان‌طور که پیش از این گفته شد چون خرده‌روایتی در داستان نیست و داستان در فضایی یکسان اتفاق می‌افتد، تکراری که در فیلم وجود دارد را بیش از پیش نشان می‌دهد.

شخصیت‌پردازی حلقه گمشده

شخصیت‌پردازی را می‌توان مهم‌ترین نقطه‌قوت این اثر دانست؛ شخصیت‌پردازی یکی از بخش‌های مهم هنراتری است که بدون آن فیلم جذابیت ندارد. با این حال فیلم استاد با این‌که سه کاراکتر بیشتر ندارد اما درام‌کارا کتر پردازی تنه‌ایه شخصیت‌نیما ادریس با بازی حسن معجونی توجه شده و در این کار هم موفق ظاهر شده‌است. مخاطب تاپیش از این‌که وارد داستان فیلم بشود با زیر و زبر شخصیت ادریس آشنا می‌شود. در مقابل برای دیگر کاراکترهای داستان تلاشی در جهت شخصیت‌پردازی و عمق دادن به آنها نشده که جای تعجب دارد.

دیگر شخصیت فیلم که بعد از ادریس بیشترین حضور را در فیلم دارد نامزد گلنوش است که سجاد بابایی نقش آن را برعهده دارد، حسینی سعی کرده از این کاراکتر شخصیتی را به تصویر بکشد که نه مردی متعصب با افکار سنتی است و نه مردی است

شهید شدند؛ در عالم هنر و تولید فیلم و سریال و مانند این چیزها، می‌شود کاملاً اینها را واقعا پرداخت کرد؛ امیدواریم ان شاء... این کار هم انجام بگیرد. در ابتدای این دیدار حجت‌الاسلام ربیعی، رئیس همایش بین‌المللی جعفرین ایطالب گزارشی از تولیدات علمی و مقالات پژوهشی برای این همایش ارائه کرد. حجت‌الاسلام عباسی، رئیس «جامعه‌المصطفی» نیز گزارشی از برنامه‌های علمی این دانشگاه بیان کرد.

که جهانی‌بینی‌اش مبتنی بر روابط آزاد مرسوم در غرب است. اما چیزی که بابایی به نمایش می‌گذارد هیچ‌کدام از این تصاویر نیست و تنها تصویری که از نامزد گلنوش در فیلم می‌بینیم چیزی جز کتک‌کاری، فحاشی و سیگار کشیدن نیست. سومین شخصیت فیلم که داستان هم حول محور آن روایت می‌شود، گلنوش است که هدیه حسینی‌نژاد ایفاگر نقش اوست. حسینی‌نژاد با این‌که نسبت به دو بازیگر دیگر فیلم حضور کمتری دارد اما نشان داده که توانایی بالایی در اجرای چنین نقشی دارد.

کاراکتر گلنوش اما همچنان در شخصیت‌پردازی دچار اشکالاتی است که جلوی ارتباط تماشاگر با این کاراکتر را می‌گیرد. تماشاگر وقتی با این شخصیت روبه‌رو می‌شود حتی بعد از اتمام فیلم که کارگردان همه اطلاعات را در اختیارش گذاشته همچنان در شناخت آن سردرگم می‌شود؛ به عبارت دیگر حسینی با طرح مسأله‌ای که مانند سکه دو رو دارد یک طرف ماجرا را کاملاً به مخاطب خود معرفی می‌کند (ادریس). طرف مقابل طبق آنچه که فیلم به نظر می‌رسد می‌خواهد بگوید حق با اوست را در هاله‌ای از ابهام قرار می‌دهد. به‌گونه‌ای که مخاطب حتی بعد از اتمام فیلم سؤالات زیادی دارد که از گلنوش بپرسد تا بتواند او را بنپذیرد. البته که پایان باز فیلم که حسینی درنظر گرفته در سردرگمی مخاطب بی‌تأثیر نیست.

محکمه‌ای روی برده‌نقره‌ای

وقتی به فیلم استاد و نحوه روایت آن دقت کنیم، نکته‌ای که روشن می‌شود این است که هدف سیدعماد حسینی، کارگردان این اثر صرفاً به نمایش گذاشتن یک آسیب اجتماعی نبوده. حسینی در این فیلم سعی می‌کند تا مخاطب را در جایگاه قضاوت قرار دهد و از او می‌خواهد تا درباره فیلمش صحبت کند و نظرش را بدهد که حق با چه کسی است. درست زمانی که سجاد بابایی وارد فیلم می‌شود استاد تبدیل به محکمه‌ای شده که هر طرف دفاعیات خود را در محضر تماشاگر می‌گوید، حتی پایان باز فیلم که برای اثر درنظر گرفته در همین راستاست تا فیلم مجبور به هیچ اظهارنظری نشود. اما موضوعی که وجود دارد این است که حسینی نتوانسته صحبت‌های هر دو طرف این محکمه را به‌درستی به مخاطب خود برساند. همین ناتوانی باعث شده تا مخاطب وقتی با پایان باز فیلم روبه‌رو می‌شود این پایان را نپذیرد و همچنان منتظر ادامه فیلم باشد.

اکران

سینمای نوجوان در کشور مهجور مانده است

کارگردان فیلم سینمایی «باغ کبانوش» گفت: سینمای جوان و ساخت فیلم برای قشر نوجوان زیر سایه ژانر کودک و نوجوان در کشور قرار گرفته، فیلم برای این نوع مخاطب کمتر ساخته شده و سینمای نوجوان مهجور مانده است. رضا کشاورز

در جریان آغاز اکران فیلم سینمایی باغ کبانوش در سینماهای خراسان رضوی افزود: زمانی که کتاب «باغ کبانوش» نوشته علی اصغر عزتی پاک را خواندم، متوجه شدم که این کتاب مخاطبش را سر ذوق می‌آورد و قشر نوجوان طرفدار این کتاب بود. وی اظهار کرد: از سوی دیگر من علاقه زیادی به فیلم‌های ژانر نوجوان داشتم و این نوع سینما را می‌شناختم و با زبان آن آشنا بودم. موضوع کتاب باغ کبانوش را سوزه مناسبی برای ساخت فیلمی ویژه قشر نوجوان یافتم، ژانر فیلمی که به شدت در کشور مهجور و مظلوم مانده است. به گفته وی، این فیلم تربیتی و آموزش محورا است که به افراد پیرامونش برای فعالیت انگیزه می‌دهد. کشاورز با اشاره به اجفاف به نمایش باغ کبانوش در سینماهای کشور در یک هفته گذشته، گفت: تاکنون سالن‌های کم با ساعات تقریباً اناسانسی به اکران این فیلم در سینماهای کشور اختصاص دادند.

رویداد

عرضه فیلم کوتاه «خون گرم»

فیلم کوتاه «خون گرم» به تهیه‌کنندگی عادل معمارنیا و نویسندگی و کارگردانی علی ثقفی همزمان با راز پرستار در پلتفرم‌های هاشور، رویکا، تلویپون، شاد، آپارات، نماشا و مایکت عرضه آنلاین خود را آغاز می‌کند. خون گرم که از تولیدات مرکز فیلم جوان سوره است، قصه‌ای زنانه و دفاع مقدسی دارد. در خلاصه داستان این فیلم آمده است: مهین، پرستار داوطلب حاضر در جنگ، مسئول رساندن خون به فرد مهمی می‌شود. کیسه‌های خون، گم می‌شوند و جان فرد به خطر می‌افتد. مهین برای پیدا کردن خون در موقعیت بغرنجی قرار می‌گیرد و... معصومه رحمانی، مهدی رکنی، مسعود شامی، سیدمحسن حسن‌زاده، داوود پژمان‌فر و اهورا معمارنیا در این فیلم نقش آفرینی می‌کنند. سایر عوامل فیلم کوتاه خون گرم عبارتند از مدیر فیلمبرداری: فرهاد طالبی‌نژاد، طراح صحنه و لباس: حسین رنجبر شیرازی، دستیار اول کارگردان و برنامه‌ریز: سیدمحسن ساجدی، تدوین: محمدحسن قائمی، صدابردار: میثم حسن‌لو، صداگذار: پارسا عاشقان و مدیر تولید: رضا اشرفی. محصول سازمان سینمایی سوره با مشارکت موسسه بهداری رزمی دفاع مقدس و مقاومت.

قاب

حضور در «از کرخه تا راین» اتفاق بزرگی برایم بود

موزه سینما در ادامه انتشار سلسله‌نشست‌های تاریخ شفاهی، همزمان با زادروز علی دهکردی با این بازیگر گفت‌وگو کرد که درباره چگونگی همکاری خود با حاتمی‌کیا در فیلم «از کرخه تا راین» گفت: من به‌واسطه آقای بهرام عظیم‌پور به ابراهیم حاتمی‌کیا معرفی شدم که برابیم به لحاظ حرفه‌ای، حسی و عاطفی بسیار مهم و بزرگ بود. نسل ما درگیر جنگ بود. شخصیت سعید در فیلم از کرخه تا راین به نمادی از رزمنده بسیجی و مذهبی امروزی تبدیل شد. زنده‌یاد حمید سمندریان بی‌تردید تأثیرگذارترین معلم من بود. قرار گرفتن جلوی دوربین نعمت حقیقی یکی از مهم‌ترین اتفاقات بازیگری‌ام بود.

